MOR, HVOR LØBER VI HEN HVIS KRIGEN KOMMER

Folk, der bor i parcelhuse, skal løbe langt for at nå frem til nærmeste sikringsrum i tilfælde af krig. Loven om sikringsrum omfatter ikke dem, så medmindre de selv bygger sig en bunker i baghaven, er det på med røjserne og af sted. (Foto: Mini Wolff)

Af Kirsten Erlendsson

BT Her sidder borgmester Poul Hansen fra Vallensbæk. Mutters alene på en bænk i kommunens eneste beskyttelsesrum.

Det ville han også gøre i tilfælde af krig. Han er nemlig en af de få i kommunen, der ved, hvor beskyttelsesrummet ligger.

Resten af kommunens 12.094 indbyggere lever i tryg uvidenhed om, hvor de kommunale og offentlige sikrings- og beskyttelsesrum ligger.

Ligesom resten af den danske befolkning. Her er liv og glade dage – og fred og ingen fare. Sirenernes hylen hver onsdag klokken 12 er for mange en kærkommen påmindelse om at indlevere tipskuponen.

Faktisk vidste borgmester Poul Hansen heller ikke helt nøjagtig, hvor kommunens sikrings- og beskyttelsesrum lå.

Ingen havde spurgt, før Kristian på syv år en aften ved middagsbordet pludselig spurgte: »Mor, hvor går vi hen, hvis sirenerne pludselig giver sig til at hyle om natten?«.

Kristian bor i Vallensbæk, en lille kommune syd for København, 879 hektar jord, hvoraf størstedelen er bebygget med parcelhuse. I sådanne parcelhusområder er der ikke pligt til at bygge sikrings- eller beskyttelsesrum. Det gælder kun for offentlige bygninger, såsom skoler, børneinstitutioner og private ejendomme over to familiers-størrelsen. Så hvor går man hen?

Først kigger man i telefonbogen. Her står alt om, hvad de forskellige sirenelyde betyder, og hvad der skal være i såvel private som offentlige sikrings- og beskyttelsesrum, men intet om, *hvor* man finder dem.

Den lokale vejviser er lige så meddelsom. Under B=beskyttelsesrum står alt om bier, begravelser og børnetilskud, og under S=sikkerhedsrum står om skilsmisser, skat og skadedyrsbekæmpelse. Kort over området angiver heller ikke noget om, hvor kommunens sikkerheds- og beskyttelsesrum er placeret. Altså en velbevaret hemmelighed.

»Et barns spørgsmål kan sætte meget i gang. Nu ved jeg, hvor beskyttelses- og sikringsrummene i kommunen er, men det ved de andre borgere i kommunen jo ikke, så det vil vi gøre noget ved,« siger borgmester Poul Hansen, der vil informere kommunens borgere via en informationsavis, der omdeles til alle husstande.

På spørgsmålet om han synes, kommunens borgere er tilstrækkeligt informeret om, hvor de skal gå hen i tilfælde af krig, siger han:

»Klart nej. Jeg oplevede en nat, at en sirene på taget af en af vore skoler gik i gang med at hyle luftalarmssignalet midt om natten, men den eneste, der reagerede, var en mekaniker, der nok skulle ordne den »kortslutning«, som det da heldigvis også var. Det fortæller lidt om folks reaktion,« fortæller Poul Hansen.

»Her i kommunen har vi sikringsrum og et enkelt statsligt beskyttelsesrum med plads til ialt 9.507 indbyggere. Så kommer der endnu et par store sikringsrum i påbegyndte og planlagte byggerier, så vi skulle nå op på en dækningsprocent på omkring de 100.

Men for folk i parcelhuse gælder loven om sikringsrum ikke. De må skytte sig selv. Nu føres krig jo ikke som i gamle dage, hvor man fik besked god tid i forvejen. Vi har bitre erfaringer for, at det bare sker.

Jeg tvivler i hvert fald på, at nogen krigsmagt giver os 24 timer til at klargøre, skilte og markere sikrings- og beskyttelsesrum i.

Hvorfor vi ikke gør det nu? Ja, vi er nok bange for at gøre folk endnu mere bange og opskræmte. Derfor går man og er tys-tys om dette her. I stedet burde vi sige, at fra den og den dag begynder vi at skilte disse steder. Det er jo ingen militær hemmelighed.

Nu er det jo nemmere for folk i sådan et lille område som Vallensbæk at orientere sig, end det er for folk i de store byer, så der må et samarbejde til, og det har vi da også med de omkringliggende kommuner, og her vil vi tage spørgsmålet op,« slutter borgmester Poul Hansen.

Situationen ikke ukendt

BT Vallensbæk kommune er ikke noget specielt tilfælde. Det er blot et eksempel på, hvor svært det er at få at vide, hvor de kommunale sikkerheds- og beskyttelsesrum ligger. I fredstid.

For Civilforsvarsforbundet, der informerer om civilforsvaret, er situationen ikke ukendt.

»Det er en gængs undskyldning på mange kommunekontorer, at man siger »Det må vi ikke oplyse«. Men det er ingen hemmelighed, og det er kommunens pligt at give borgerne disse oplysninger, siger konsulent i Civilforsvarsforbundet Gert Nielsen.

»Faktisk er hele vort beredskab ikke en disse værd, hvis ikke folk ved, hvor de skal gå hen, og hvor disse rum er. Det hjælper ikke meget, at vi har et civilforsvar, hvis folk ikke ved, hvad de forskellige pile og tegn betyder, og hvad de skal gøre. Det skal sidde i rygmarven.

Det nytter ikke, at vi først rykker ud med skiltningen dagen før en eventuel krigshandling. Så er panikken total, for folk aner ikke, hvor de skal løbe hen.

I Norge går befolkningen og kigger på pile, der viser vej til sikkerhedsrum, opslag og andet, der orienterer dem om, hvad de skal gøre i tilfælde af krigsudbrud, uden at de af den grund venter krig i morgen.

Vi er også vant til at se på branddøre uden at regne med, at der bliver ildebrand. Men det kræver en landspolitisk beslutning, hvis man vil skilte sikrings- og beskyttelsesrum i fredstid.

Vi har alt materialet liggende, men man er tilsyneladende bange for at opskræmme befolkningen ved at tage den beslutning.

Vi fejer det hele lidt ind under gulvtæppet. Krig og katastrofer sker ikke her. Det foregår alle andre steder. Det er nok derfor, ingen rigtig ønsker at tage stilling til det.

På landsplan er der beskyttelsesrum til cirka halvdelen af befolkningen. Den nye civilforsvarslov har strammet bestemmelserne op, og der er gået brev ud til kommunerne, at de kan ansøge staten om at bygge beskyttelsesrum, primært i ubeskyttede områder, og det vil også sige parcelhusområder. Men hånden på hjertet, så har det nok lange udsigter,« slutter Gert Nielsen. *erlends.*

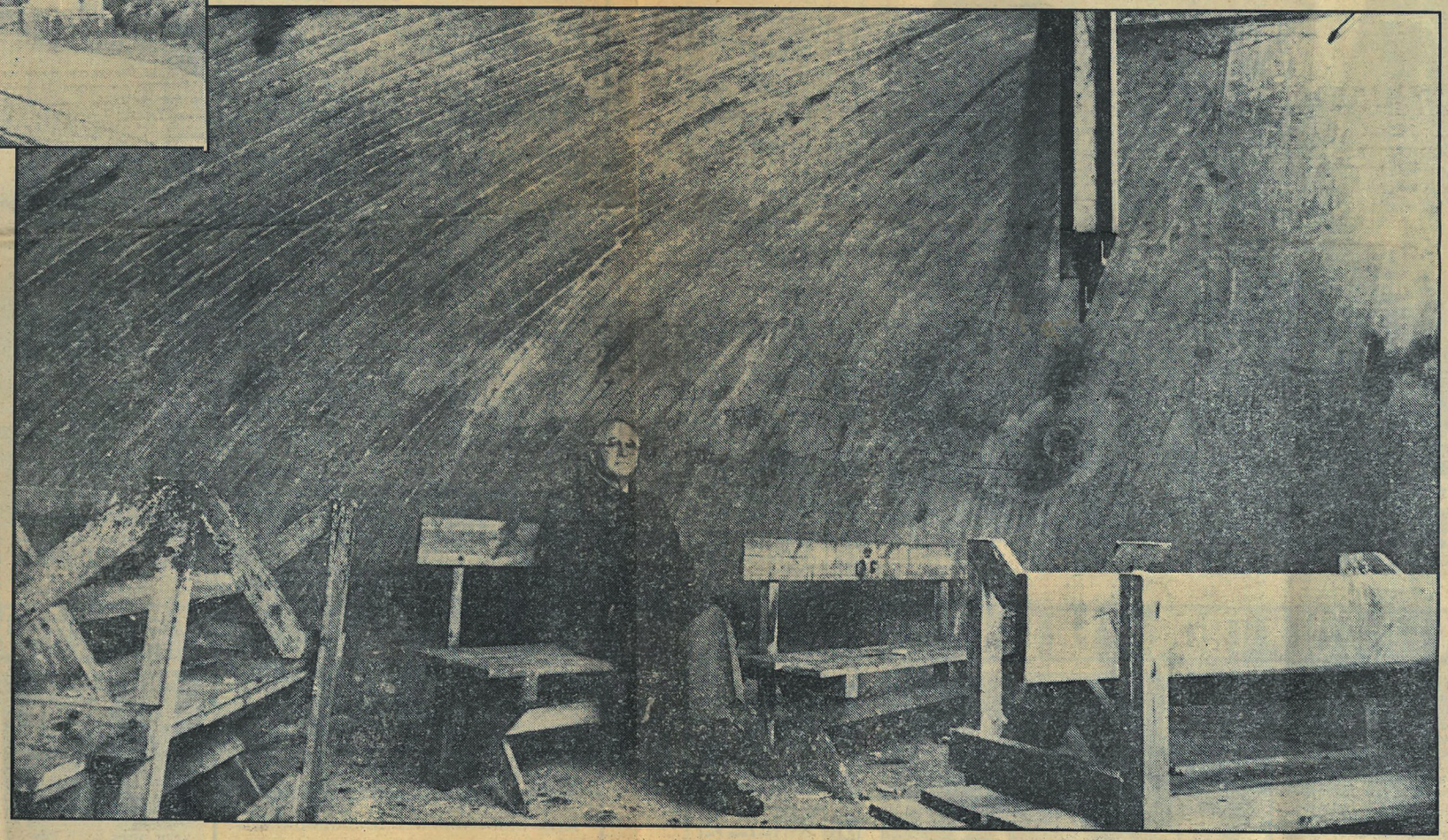

Borgmester Poul Hansen, Vallensbæk Kommune, er én af de få i kommunen, der ved, hvor eneste rigtige »bunker« ligger.

...DET VED KUN BORGMESTEREN